

Република Србија
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
3 Уж бр. 11/2023
Дана 04.12.2023. године
ул. Савска 17а
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Константина Митић-Врањкића, председника већа, Јасмине Вукољак Јовановић и Милене Васић Пејчић, чланова већа, са судијским помоћником Нађом Поповић Џанић, као записничарем, одлучујући о жалби бирача А.А. из, ул....., изјављеној дана 01.12.2023. године у 20:02 часова, против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 28.11.2023. године, у предмету заштите изборног права, у нејавној седници већа, одржаној дана 04.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ жалба бирача А.А из ..., изјављена против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 28.11.2023. године, као **НЕОСНОВАНА**.

Образложење

Решењем Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 28.11.2023. године, објављеним на веб-презентацији Републичке изборне комисије дана 28.11.2023 године у 20:09 часова, одбијен је као неоснован приговор бирача А.А из ..., поднет против решења Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 25.11.2023. године, којим је проглашена изборна листа Саша Радуловић (Доста је било – ДЈБ) – Душко Вујошевић, Борис Тадић (Социјалдемократска странка – СДС) – Ана Пејић (Отете бебе) – Добро јутро Београде поднета од стране коалиције (Доста је било – ДЈБ) - (Социјалдемократска странка – СДС), поднета за изборе расписане за 17. децембар 2023. године, те је одређено да се решење објављује на веб-презентацији Републичке изборне комисије.

Против наведеног решења, бирач А.А из је дана 01.12.2023. године у 20:02 часова, изјавила жалбу овом суду, преко Градске изборне комисије, због непотпуно

утврђеног чињеничног стања и неправилне примене закона. У жалби је, између осталог, поновила наводе из приговора да су њени лични подаци злоупотребљени, тако што су се без њене сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа, поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали наведену листу. Указала је да је на основу члана 25 ЗЛИ, установљена обавеза ГИК да се стара о законитом спровођењу локалних избора, што укључује и старање о томе да изјаве бирача које подржавају изборну листу, буду заиста дате од стране лица чији су лични подаци садржани у овереним изјавама. Међутим, доносећи побијано решење, ГИК је поступила супротно одредбама ЗЛИ и ЗУП, које се у складу са чланом 8 став 2 ЗЛИ примењују по приговорима. То подразумева и начело истине из члана 10 ЗУП, према коме је орган дужан да правилно, истинито и потпуно утврди све чињенице и околности које су од значаја за законито и правилно поступање у управној, а у конкретном случају у изборној правној ствари. Насупрот томе, у ожалбеном решењу нема никакве назнаке да је приликом утврђивања чињеничног стања ГИК употребила иједно доказно средство предвиђено у ЗУП, осим увида у документацију наведене изборне листе. Истакла је и да се правна ваљаност изјаве не може тумачити искључиво у формалном смислу, како то чини ГИК, с обзиром на то да је основни елемент изјаве бирача - слободно изражена воља да подржи одређену изборну листу, што у конкретном случају не постоји. Такође је навела да је остало нејасно из којих разлога се ГИК није обратила у складу са чланом 10 став 6 у вези са чланом 25 став 1 тачка 1 ЗЛИ, општинској управи где је оверена писана изјава која гласи на њено име, а чију валдиност је оспорила, ради провере информација да ли су у књизи овере уписане овере изјава бирача о подршци спорним изборним листама, између осталог и њена наводна изјава, те уколико јесу, који је број тих изјава и под којим бројевима су уписане у књигама овере, као и да ли се у тим управама налазе примерци оверених изјава бирача датих у наведеним изборним листама. Насупрот томе, у образложењу побијаног решења, ГИК не признајући никакав правни значај њеној тврдњи да је њена изјава о подршци изборној листи фалсификована, већ је упућује на покретање парничног и кривичног поступка. Имајући у виду наведено, предложила је да Виши суд у Београду на основу члана 87 Закона о локалним изборима, поништи решење Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 28.11.2023. године, усвоји приговор, те поништи решење Градске изборне комисије 02 број 013-79/23 од 25.11.2023. године којим је проглашена наведена изборна листа, под бројем 9 под називом Саша Радуловић (Доста је било – ДЈБ) – Душко Вујошевић, Борис Тадић (Социјалдемократска странка – СДС) – Ана Пејић (Отете бебе) – Добро јутро Београде поднета од стране коалиције (Доста је било – ДЈБ) - (Социјалдемократска странка – СДС) и одбије проглашење ове изборне листе, коју је за изборе за одборнике Скупштине града Београда расписане за 17. децембар 2023. године, поднела Коалиција (Доста је било – ДЈБ) - (Социјалдемократска странка – СДС) 23. новембра 2023. године.

Градска изборна комисија је дана 02.12.2023. године, у 16,20 часова, доставила Вишем суду у Београду жалбу бирача А.А, са списима предмета и одговором на жалбу.

У одговору на жалбу 02 бр. 013-79-5/23 од 02.12.2023. године Градске изборне комисије је наведено да Градска изборна комисија оспорава жалбене наводе у целости и сматра да је решење Градске изборне комисије 02 бр. 013-79/2023 од 28.11.2023.

године законито, те да у свему остају при наводима из образложења ожалбеног решења. Такође је наведено да Градска изборна комисија нема овлашћења, нити могућности да утврђује веродостојност потписа, већ се потписи сматрају валидним уколико су оверени у складу са законом, као и да се утврђивање истинитости, односно неистинитости неке исправе може захтевати тужбом у парничном поступку, а да се постојање кривичног дела утврђује у кривичном поступку, те да то питање не може бити предмет разматрања и утврђивања у изборном поступку. Истакнуто је да Градска изборна комисија не може утврђивати да ли су лица заиста потписала изјаве и да је управо стога уведена овера од стране надлежних оверитеља, који су гарант истинитости оверене изјаве, из ког разлога се мора имати и поверење у веродостојност оверене јавне исправе и свако другачије тумачење би било супротно природи поступка кандидовања на изборима, те се свака оверена јавна исправа сматра веродостојном, док се у законом прописаном поступку не докаже супротно. У погледу жалбених навода да Градска изборна комисија није употребила ниједно доказно средство предвиђено у Закону о општем управном поступку, наведено је да Закон о локалним изборима прописује сходну, а не супсидијарну примену Закона о општем управном поступку, што значи да се исти у поступку по приговору примењује у мери и на начин који је примерен изборном поступку, узимајући ту у обзир и рокове за поступање, одлучивање и објављивање одлуке по приговорима. Указано је и да су чланом 76, 77 и 78 Закона о избору народних посланика прописани услови под којима се решењем може одбацивати изборна листа, одбити проглашење изборне листе или наложити подносиоцу да отклони недостатке који не представљају основ за одбацивање или одбијање изборне листе, док у конкретном случају ниједан од ових правних основа у односу на проглашену изборну листу није постојао, већ су се, у складу са наведеним искључиво стекли услови за њено проглашење. На крају је истакнуто да би се цео изборни систем довео у питање, уколико би се прихватили наводи жалиоца, чиме би био учињен и озбиљан правни преседан, при чему поступањем Градске изборне комисије приликом проглашења предметне изборне листе ничим нису била угрожена жалиочева права. Предложено је да суд одбије жалбу као неосновану, с обзиром на то да је побијано решење Градске изборне комисије законито, односно да је приговор против решења неоснован.

Испитујући законитост оспореног решења, на основу овлашћења из члана 86 Закона о локалним изборима (“Службени гласник РС”, бр. 14/22) Виши суд у Београду је нашао да је жалба благовремена, допуштена и изјављена од овлашћеног лица, па је оценом жалбених навода, одговора на жалбу и списка предмета нашао да жалба није основана.

Оспоравајући правилност и законитост побијаног решења, бирач А.А у жалби наводи да Градска изборна комисија није могла да прогласи наведену изборну листу, с обзиром на то да су њени лични подаци злоупотребљени, те да су се без њене сагласности нашли у документацији коју је наведена изборна листа поднела ГИК и то у овереној изјави бирача која гласи на њено име и презиме, као и у списку бирача који су наводно подржали предметну листу, а које наводе је истакла и у приговору који је изјавила на решење Градске изборне комисије.

Међутим, према оцени суда, изнети жалбени наводи не доводе у питање правилност одлуке Градске изборне комисије, којом је као неоснован одбијен приговор бирача А.А из ..., поднет против решења исте комисије о проглашењу наведене изборне листе, а ово из следећих разлога:

Наиме, одредбом члана 76 став 1 Закона о избору народних посланика, а на чију сходну примену упућује члан 8 став 1 Закона о локалним изборима, прописано је да неблаговремено поднету изборну листу, неуредну изборну листу и изборну листу коју је поднело лице које по закону није овлашћено да предлаже кандидате за народне посланике Републичка изборна комисија одбацује решењем, док је ставом 2 прописано да се неуредном изборном листом сматра списак кандидата за народне посланике који није поднет на прописаном обрасцу или који не садржи назив изборне листе или назив подносиоца изборне листе или прописане податке о кандидатима за народне посланике.

Чланом 77 истог закона је прописано да Републичка изборна комисија решењем одбија да прогласи изборну листу ако је за народног посланика предложено лице које нема изборно право, које је кандидат за народног посланика на раније проглашеној изборној листи, или које је носилац раније проглашене изборне листе, ако нису поштована законска правила о заступљености полова на изборној листи и ако назив подносиоца изборне листе и назив изборне листе нису одређени у складу са законом.

Према стању у списима и разлозима образложења жалбом оспореног решења произилази да је у поступку разматрања наведене изборне листе, утврђено да је изборну листу поднео Војин Биљић, лице овлашћено за подношење изборне листе, да изборна листа испуњава услове из члана 41 Закона о локалним изборима у погледу заступљености мање заступљеног пола на изборној листи, затим да је уз изборну листу приложена сва законом прописана, правноваљана, документација, да је уз изборну листу достављена изјава о намери коришћења средстава из јавних избора за покриће трошкова изборне камање, као и списак бирача који подржавају изборну листу на обрасцу ГИКО – 4/23, у електронском облику у који је уписано 3.449 бирача, те је пребројавањем достављених изјава бирача да подржавају изборну листу на овом обрасцу утврђено да је достављено 3.449 изјава, од којих је 29 изузето јер нису правно ваљане, те да је након провере бирача у бирачком списку укупан број прихваћених и необрађених бирача 3.322, док је 98 одбијено (из разлога јер је бирач подржао другу изборну листу, односно јер има пребивалиште на територији друге ЈЛС). Надаље и да је у складу са чланом 43 став 1 тачка 7 Закона о локалним изборима за проглашење изборне листе потребно 3.000 бирача, те да је Градска изборна комисија узела у обзир само онај број писмених изјава који је био потребан за проглашење изборне листе, а након чега је нашла да су у конкретном случају испуњени законом прописани услови за проглашење изборне листе Саша Радуловић (Доста је било – ДЈБ) – Душко Вујошевић, Борис Тадић (Социјалдемократска странка – СДС) – Ана Пејић (Отете бебе) – Добро јутро Београде поднета од стране коалиције (Доста је било – ДЈБ) - (Социјалдемократска странка – СДС), за изборе за одборнике Скупштине града Београда, расписане за 17. децембар 2023. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а полазећи од цитираних законских одредби које ближе регулишу разлоге за одбачај изборне листе, односно разлоге за

одбијање проглашења изборне листе, према оцени суда, а како је то правилно закључио и првостепени орган доносиће побијано решење, наводи бирача А.А да је неко незаконито прибавио и употребио њене личне податке и навео их у изјави подршке предметној изборној листи, сами по себи, не представљају законски основ за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, а уз коју листу је, како је то током поступка утврђено, достављен довољан број правно ваљаних писмених изјава, оверених од стране за то надлежних органа, односно ималаца јавних овлашћења.

При томе, узимајући у обзир чињеницу да је у конкретном случају од стране Градске изборне комисије, са списка бирача који подржавају наведену изборну листу, прихваћено укупно 3.322 бирача, док је за проглашење изборне листе, потребно да исту својим потписом подржи 3.000 бирача, а да је у оквиру законом прописаног рока за подношење приговора, против решења Градске изборне комисије 02 број: 013-79/23 од 25.11.2023. године којим је проглашена наведена листа, поднет само један приговор и то предметни приговор подносиоца жалбе А.А, а што је утврђено увидом у Регистар приговора Републичке изборне комисије, то према оцени суда, околност што један од укупно прихваћених 3.322 бирача са списка, оспорава валидност датог потписа, не доводи у питање постојање довољног броја потписа за проглашење изборне листе у конкретном случају.

Такође, како се околности на које се у жалби указује, не могу подвести ни под један од таксативно прописаних разлога за одбачај, односно одбијање проглашења изборне листе, па самим тим ни довести у питање правилност и законитост побијаног решења Градске изборне комисије, према оцени суда, бирач А.А, може искористити друге механизме правне заштите уколико сматра да су њени лични подаци злоупотребљени, а како је то уосталом правилно закључила и Градска изборна комисија, доносиће побијано решење.

Неосновано подносилац жалбе истиче захтев да се у жалбеном поступку закаже и одржи расправа, с обзиром да се у конкретном случају ради о предмету спора за који чл. 33. ст. 2. Закона о управним споровима предвиђа право суда да ствар реши без расправе с обзиром да је очигледно да није потребно саслушање странака и посебно утврђивање чињеничног стања. Ово због тога што се чињенице због којих подносилац жалбе предлаже одржавање расправе не могу утврђивати у предмету заштите изборног права у поступку који је регулисан Законом о управним споровима, већ само у кривичном поступку или парничном поступку (подношењем тужбе за утврђење да је оспорена изјава ништава).

Приликом доношења ове одлуке, суд је имао у виду и друге наводе који су изнети у жалби, али је с обзиром на изнете разлоге и правно становиште суда, нашао да немају карактер одлучујућих околности за евентуално другачије пресуђење.

Имајући у виду напред наведено, суд је на основу члана 40 став 1 и 2 Закона о управним споровима, а сходно члану 8 Закона о локалним изборима, донео одлуку као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У ВИШЕМ СУДУ У БЕОГРАДУ
Дана 04.12.2023. године у 9,45 часова, 3 Уж. 11/23

Записничар
Нађа Поповић Цанић с.р.

Председник већа – судија
Константин Митић-Врањкић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Обрадовић